

ชื่อหลักสูตร การทำโลชั่นสมุนไพร

จำนวน ๖ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพ ความคิดสร้างสรรค์ (กลุ่มสนใจ)

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดมหาสารคาม

ความเป็นมา

จากนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ตามยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรทุกช่วงวัย “กศน.เพื่อประชาชน” โดยการจัดการเรียนวิชาชีพระยะสั้นให้กับประชาชนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานบริบทของพื้นที่ จัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้กับกลุ่มผู้สูงอายุและการพัฒนาทักษะชีวิตในการเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Thailand ๔.๐) การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมากเพราะจะเป็นการพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพในการแก้ปัญหาการว่างงาน และส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชนเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง โดยเน้นการ บูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่ออาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้มั่นคง มั่งคั่งและมีงานทำอย่างยั่งยืน ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนและตอบสนองกับความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย กศน.อำเภอกันทรวิชัย จึงได้จัดโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน หลักสูตรวิชาการทำโลชั่นสมุนไพร จำนวน ๓ ชั่วโมง เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของประชาชนเพื่อการประกอบอาชีพเน้นการประยุกต์ สร้างสรรค์ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด สร้างมูลค่าเพิ่ม มุ่งให้ผู้เรียนประกอบอาชีพ มีรายได้ หลังจบหลักสูตรเพื่อเป็นการให้ความรู้ความสามารถ และพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และผู้สนใจในตำบลให้สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพเสริมเพื่อก่อให้เกิดรายได้กับตนเองและครอบครัวเป็นการสร้างอาชีพให้เกิดความมั่นคงต่อไป

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ผู้เรียน สามารถประกอบอาชีพและสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับตัวเอง
๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และเกิดทักษะ สามารถทำโลชั่นสมุนไพรได้
๓. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพเสริม และสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ
๓. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการเปลี่ยนอาชีพ

ระยะเวลา

การเรียนรู้และฝึกทักษะ จำนวน ๖ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี ๒ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ ๔ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร

- ๑.๑ ความสำคัญการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร
- ๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร
 - ๑.๒.๑ ความต้องการของตลาด
 - ๑.๒.๒ การใช้แรงงาน
 - ๑.๒.๓ การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์
 - ๑.๒.๔ การเลือกทำเลที่ตั้ง
 - ๑.๒.๕ ทุน
 - ๑.๒.๖ การบรรจุหีบห่อ (โลชั่นสมุนไพร)
 - ๑.๒.๗ การขนส่ง
 - ๑.๒.๘ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพตามศักยภาพ ๕ ด้าน ได้แก่ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่
- ๑.๓ แหล่งเรียนรู้
- ๑.๔ ทิศทางการประกอบอาชีพ

๒. ทักษะการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร

- ๒.๑ ขั้นตอนการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร
 - ๒.๑.๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำโลชั่นสมุนไพร
 - ๒.๑.๒ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการทำโลชั่นสมุนไพร
- ๒.๒ ขั้นตอนการทำโลชั่นสมุนไพร
 - ๒.๒.๑ การจัดทำ
 - ๒.๒.๒ ส่วนผสม / วัตถุดิบ
 - ๒.๒.๓ การเก็บรักษา
- ๒.๓ ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติการทำโลชั่นสมุนไพร
- ๒.๔ การทำโลชั่นสมุนไพร

๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร

- ๓.๑ การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร
 - ๓.๑.๑ การวางแผนการจัดการ การทำโลชั่นสมุนไพร
 - ๓.๑.๒ การดูแลรักษาการควบคุมคุณภาพการทำโลชั่นสมุนไพร
 - ๓.๑.๓ การลดต้นทุนในการทำโลชั่นสมุนไพร
 - ๓.๑.๔ การทำรายรับ – รายจ่าย
- ๓.๒ การจัดการการตลาด
 - ๓.๒.๑ การทำฐานข้อมูลลูกค้าที่ใช้บริการ / คู่แข่ง
 - ๓.๒.๒ การโฆษณาประชาสัมพันธ์
 - ๓.๒.๓ การส่งเสริมการขายและการบริการ
- ๓.๓ การจัดการความเสี่ยง

๓.๓.๑ การวิเคราะห์ศักยภาพในการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร

๑) ค่าใช้จ่าย

๒) การเตรียมวัตถุดิบ

๓.๓.๒ การแก้ปัญหาความเสี่ยงในการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร

๔. โครงสร้างการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร

๔.๑ ความสำคัญของโครงการอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร

๔.๒ ประโยชน์ของโครงการอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร

๔.๓ องค์ประกอบของโครงการอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร

๔.๔ การเขียนโครงการอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร

๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร

การจัดกระบวนการเรียนรู้

- การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา
- การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- การฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อจริง และสื่อบุคคลในชุมชน

๑. วิทยากร/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้

๒. หนังสือ

๓. Internet

๔. ศึกษาดูงานจากกลุ่มอาชีพตัวอย่าง/แหล่งเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีก่อนเรียนและหลังเรียน

๒. การประเมินผลงานก่อนเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

๓. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการประเมินผล

๒. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

๓. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการทำโลชั่นสมุนไพร

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร	๑.๑ บอกความสำคัญช่องทางการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร ๑.๒ บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร ได้แก่ ความต้องการของตลาด แรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ ท่าเลที่ตั้ง และทุน ๑.๓ บอกและหาแหล่งเรียนรู้ ๑.๔ บอกทิศทางการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร	๑.๑ ความสำคัญการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร ๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร ๑.๒.๑ ความต้องการของตลาด ๑.๒.๒ การใช้แรงงาน ๑.๒.๓ การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ๑.๒.๔ การเลือกทำเลที่ตั้ง ๑.๒.๕ ทุน ๑.๒.๖ การบรรจุหีบห่อ การทำโลชั่นสมุนไพร ๑.๒.๗ การเก็บรักษา ๑.๒.๘ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพตามศักยภาพ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ ๑.๓ แหล่งเรียนรู้ ๑.๔ ทิศทางการประกอบอาชีพ	๑.๑ ผู้เรียน ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน ๑.๒ ผู้เรียน วิเคราะห์อาชีพที่จะสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่างๆ ๑.๓ ผู้เรียน ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก ๑.๔ ครู ผู้เรียน และผู้รู้ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทาง การประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพรในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง	๑	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒. ทักษะการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร	๒.๑ สามารถ เตรียมการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร ได้แก่ สถานที่ / พื้นที่ วัสดุ อุปกรณ์ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำโลชั่นสมุนไพร ๒.๒ สามารถจัดทำ / การทำโลชั่นสมุนไพร	๒.๑ ชั้นเตรียมการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร ๒.๑.๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำโลชั่นสมุนไพร ๒.๑.๒ การคัดเลือกวัตถุดิบ ๒.๑.๓ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการทำโลชั่นสมุนไพร ๒.๑.๕ สถานที่ / พื้นที่ ๒.๒ ขั้นตอนการทำโลชั่นสมุนไพร ๒.๒.๑ การจัดทำ / เตรียมวัตถุดิบ ๒.๒.๒ การเก็บรักษา ๒.๓ ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติการทำโลชั่นสมุนไพร ๒.๔ การทำโลชั่นสมุนไพร	๒.๑ ทบทวนความรู้เบื้องต้นในเกี่ยวกับการทำโลชั่นสมุนไพร ๒.๒ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๒.๓ จัดผู้เรียนไปศึกษาดูงานในแหล่งเรียนรู้ชุมชนพร้อมจดบันทึก ๒.๔ จัดทำแผนการเรียนรู้ การฝึกทักษะการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร ๒.๕ ดำเนินการจัดการเรียนรู้และฝึกทักษะอาชีพตามหลักสูตร และตามแผนการเรียนรู้ ๒.๖ ครูและผู้เรียนร่วมกันจัดกระบวนการเรียนรู้ ๒.๗ จดบันทึกผลการเรียนรู้ ๒.๘ ดำเนินการวัดและประเมินผลตามที่หลักสูตรกำหนด ๒.๙ ผู้เรียนปฏิบัติจริง	-	๒

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
<p>๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร</p>	<p>๓.๑ สามารถบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๓.๑.๑ สามารถวางแผนการทำโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๓.๑.๒ สามารถดูแลรักษาการควบคุมคุณภาพโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๓.๑.๓ สามารถลดต้นทุนในการทำโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๓.๑.๔ สามารถทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายได้</p> <p>๓.๒ สามารถจัดการการตลาดได้</p> <p>๓.๒.๑ สามารถทำฐานข้อมูลลูกค้าที่ใช้บริการ / คู่แข่งได้</p> <p>๓.๒.๒ สามารถโฆษณาประชาสัมพันธ์ได้</p> <p>๓.๒.๓ สามารถส่งเสริมการขายและการบริการได้</p> <p>๓.๓ สามารถจัดการความเสี่ยงได้</p>	<p>๓.๑ การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๓.๑.๑ การวางแผนการจัดการทำโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๓.๑.๒ การดูแลรักษาการควบคุมคุณภาพการทำโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๓.๑.๓ การลดต้นทุนการทำโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๓.๑.๔ การทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย</p> <p>๓.๒ การจัดการการตลาด</p> <p>๓.๒.๑ การทำฐานข้อมูลลูกค้าที่ใช้บริการ / คู่แข่ง</p> <p>๓.๒.๒ การโฆษณาประชาสัมพันธ์</p> <p>๓.๒.๓ การส่งเสริมการขายและการบริการ</p> <p>๓.๓ การจัดการความเสี่ยง</p> <p>๓.๓.๑ การวิเคราะห์ศักยภาพในการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๑) ค่าใช้จ่าย</p> <p>๒) การเตรียมวัสดุอุปกรณ์</p> <p>๓.๓.๒ การแก้ปัญหาความเสี่ยงในการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร</p>	<p>๓.๑ การบริหารจัดการการผลิต จัดให้ผู้เรียน</p> <p>๓.๑.๑ สํารวจและศึกษาแหล่งวัสดุ อุปกรณ์ และการใช้ประโยชน์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและทุนต่างๆ</p> <p>๓.๑.๒ ศึกษาการลดต้นทุนใน การผลิตแต่คุณภาพคงเดิม</p> <p>๓.๑.๓ ศึกษา วิเคราะห์ ปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และมีแนวทางในการจัดการความเสี่ยง</p> <p>๓.๒ การบริหารจัดการการตลาด จัดให้ผู้เรียนศึกษา</p> <p>๓.๒.๑ ข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของตลาด</p> <p>๓.๒.๒ กำหนดทิศทาง เป้าหมาย และแผนการจัดการตลาดที่เกี่ยวข้องกับการทำโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๓.๒.๓ ดำเนินการตามกระบวนการจัดการการตลาด เช่น การคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย จำหน่ายสินค้า ฯลฯ</p> <p>๓.๓ การจัดการความเสี่ยง จัดให้ผู้เรียนศึกษา</p> <p>๓.๓.๑ ให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารเรื่องการจัดการความเสี่ยง</p> <p>๓.๓.๒ ฝึกการวิเคราะห์การจัดการความเสี่ยง พร้อมการวางแผนการจัดการความเสี่ยง</p>	๑	๑

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	<p>๓.๓.๑ สามารถวิเคราะห์ศักยภาพในการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๑) ค่าใช้จ่าย</p> <p>๒) การเก็บรักษา</p> <p>๓.๓.๒ สามารถแก้ปัญหาความเสี่ยงในการทำโลชั่นสมุนไพร</p>		<p>๓.๔ การวางแผนการดำเนินงาน</p> <p>๓.๔.๑ ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการวางแผนการดำเนินงานในแบบตารางการปฏิบัติงาน (Gantt Chart)</p> <p>๓.๔.๒ ฝึกปฏิบัติการทำแผนการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร ตามแบบตารางการปฏิบัติงาน (Gantt Chart)</p>		
๔. โครงสร้างการประกอบอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร	<p>๔.๑ บอก ความสำคัญของโครงการอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๔.๒ บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๔.๓บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๔.๔บอกการเขียนโครงการอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๔.๕ บอกการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพการทำโลชั่น</p>	<p>๔.๑ ความสำคัญของโครงการอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๔.๒ ประโยชน์ของโครงการอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๔.๓ องค์ประกอบของโครงการอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๔.๔ การเขียนโครงการอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร</p> <p>๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพการทำโลชั่นสมุนไพร</p>	<p>๔.๑ จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>๔.๒ จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง</p> <p>๔.๓ จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ</p> <p>๔.๔ กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ</p>	-	๑

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			๔.๕ จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพ ให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง ๔.๖ กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป		
รวม				๒	๔